

Elliott

Nexialistens Översättare

Från ostrukturerad data till arkitekturkartor — med AI

Varför det här är relevant just nu

Varje stor EA-leverantör — QualiWare, Ardoq, LeanIX, Bizzdesign — har lagt till AI det senaste året. Det låter bra i marknadsföringen. Men tittar man under ytan är det i princip samma sak överallt: **en generell språkmodell i molnet, kopplad via Azure**. Den kan formulera snygga meningar om arkitektur, men den *förstår* inte ArchiMate-klassificering.

Och allt skickas till molnet. För en kommun som hanterar medborgardata är det inte trivialt.

Det innebär två saker:

- **AI:n gissar**. En generell modell utan domänträning klarar inte ArchiMate-klassificering tillförlitligt. Det räcker för en demo, inte för produktion.
- **Er organisationsdata lämnar byggnaden** — era förmågekartor, processflöden och organisationsstrukturer bearbetas på Microsoft Azure.

Elliott tar en annan väg. En egen AI-modell, tränad på arkitektur, som körs lokalt på hårdvara du kontrollerar.

Marknadsjämförelse

Jag ska vara ärlig om var Elliott står jämfört med de stora:

	QualiWare / Ardoq / Bizzdesign	Elliott
Diagramverktyg	30 år av utveckling, hundratals features	Tidigt skede — inte i samma klass
AI-approach	Generell molnmodell via Azure	Egen fintrimad modell, domänspecifik
Dokumentimport	Kräver strukturerad CSV	PDF, Word, Excel, BPMN → ArchiMate automatiskt
Datasuveränitet	Azure-beroende	100% lokalt
Relationsdetekterin g	Ingen automatisk	RFT-baserad med transitiv derivering
Prispunkt	50–500K+ EUR/år	En bråkdel

Elliott tävlar inte om att vara det bästa diagramverktyget. Elliott tävlar om att vara **den smartaste vägen från ostrukturerad data till arkitekturkarta** — med en AI som faktiskt förstår domänen, på hårdvara du kontrollerar.

AI och ostrukturerad data

AI är i grunden tränad på språk och är därför särskilt bra på att sortera **ostrukturerad data** — fritext, dokument, mötesanteckningar, protokoll och annat som saknar fast struktur.

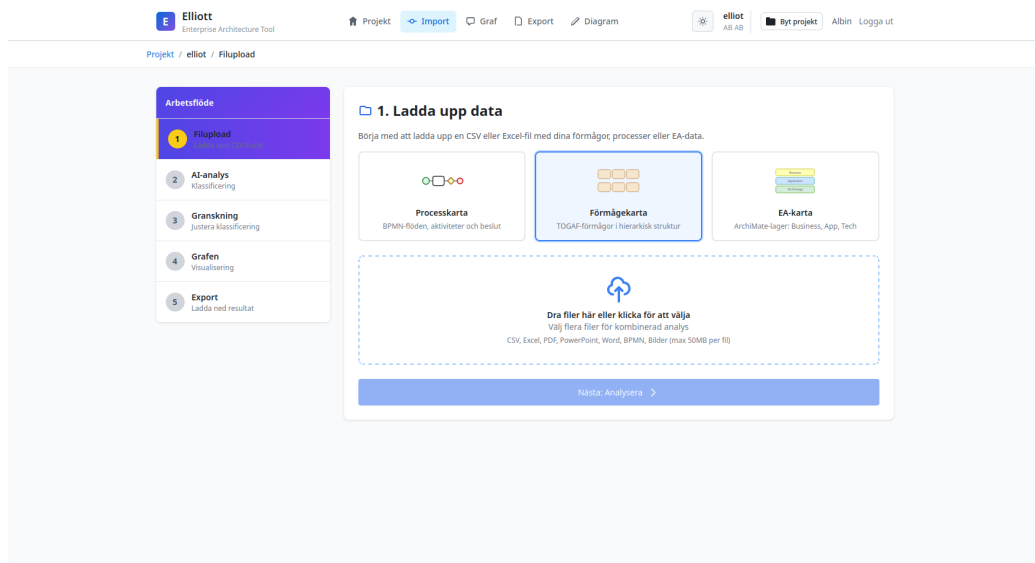
Upp till **80% av en organisations data är ostrukturerad** och används sällan. Den ligger i filsystem, intranät och mailboxar utan att bidra till beslutsfattande eller planering.

Samtidigt saknar många kommuner och regioner det som dessa data kunde ge upphov till: **kartor**. Förmågekartor, värdeströmskartor och processkartor som utgör:

- **Detaljgrund för systemstöd** — vilka system stödjer vilka processer, var finns gapen, vad behöver förändras
- **Underlag för strategisk planering** — vilka förmågor har organisationen, var ska den investera, hur hänger allt ihop

Det här är särskilt relevant i organisationer som saknar egen it-arkitekt eller verksamhetsarkitekt. Arkitekturarbetet behöver bli tillgängligt för fler — inte bara specialister.

Alla organisationer har data. Alla organisationer behöver kartor. Elliott gör det ena till det andra.

Elliotts import-arbetsflöde: välj karttyp och ladda upp filer.

Bakgrunden — varför Elliott?

Ett gemensamt språk för arkitektur

Arkitekturgemenskapens ramverk bygger på tanken om ett **gemensamt sätt att betrakta och uttrycka digitaliseringen** — med stöd av gemensamma principer, metoder och strukturer, så att det som produceras kan förstås och användas av alla.

Elliott delar den ambitionen. De notationsspråk som används inom offentlig sektor har mycket gemensamt:

Område	Notationsspråk
Förmågekartor	Arkitekturgemenskapens TOGAF-variant
Värdeströmskartor	ArchiMate 3.2
Processkartor	ICOM-modellen, BPMN 2.0

Elliotts mål är att skapa ett **översättningssystem** som kan:

- **Översätta mellan språken** — konvertera en BPMN-process till ArchiMate-vy eller tvärtom
- **Översätta från fritext till notation** — ta en textbeskrivning och generera korrekt karta
- **Översätta från tabeller till kartor** — Excel och CSV blir visuella modeller

Resultatet är en **visuell karta** som alla i organisationen kan öppna, förstå och dela vidare.

Nexialisten

Projektets namn kommer från **Elliot Grosvenor** i A.E. van Vogts science fiction-roman "*The Voyage of the Space Beagle*" (1950). Grosvenor är besättningens enda **Nexialist** — en utövare av vetenskapen om att sammanväga och syntetisera alla andra vetenskaper. Där specialister ser sina egna domäner, ser Nexialisten mönstren som förenar dem.

"The science of Nexialism was a method of thinking that could combine all the disciplines and turn their knowledge to the solution of a single problem."

Elliott agerar på samma sätt — som en brygga mellan notationsspråk som i praktiken ofta hålls åtskilda trots att de beskriver samma verksamhet.

Produktlösningen — hur Elliott fungerar

Utmaningen med regelbaserade verktyg

Traditionella verktyg för arkitekturmodellering förlitar sig på stora regeluppsättningar: "om element A är av typ X och element B av typ Y, skapa relation Z". Det fungerar för kända fall, men misslyckas vid nya kombinationer som inte finns i regelbasen — en vanlig situation i verklig verksamhetsdata.

Relationsinramning (RFT)

Elliott använder en approach inspirerad av **Relational Frame Theory (RFT)** — en etablerad teori om hur relationella samband lärs in. Istället för att memorera hundratals explicita regler lär sig modellen **fem relationella ramar** som kan generera ett stort antal relationer:

Ram	Relationer	Beskrivning
Hierarki	realiserar, möjliggör, betjänar	Realisering genom arkitekturlagren
Del-helhet	del av, innehåller, består av	Komposition inom samma lager
Kausal	påverkar, skapar, bidrar till	Drivkrafter och påverkan
Tilldelning	utför, äger, har tillgång till	Aktör/roll utför beteende
Mätning	mäter	Mätetal kopplade till förmågor

Transitiv derivering ger generaliseringsförmåga: om modellen vet att A realiserar B och B realiserar C, kan den härleda att A indirekt realiserar C — även om den aldrig sett just den kombinationen förut. I utvärdering ger RFT-ramarna **62% korrekta svar på helt nya, osedda relationer** — där en ren regelbas ger 0%.

GraphRAG — kunskapsgraf och AI i samverkan

Elliott kombinerar en **kunskapsgraf** (Neo4j) med **RAG** (Retrieval-Augmented Generation) för kontextmedveten klassificering:

- **Kunskapsgrafen** lagrar alla TOGAF/ArchiMate-koncept med deras relationer och kontextbaserade mappningar. Samma förmåga kan mappas till olika ArchiMate-element beroende på om sammanhanget är strategiskt, operationellt eller organisatoriskt.
- **RAG-klassificering** hämtar relevanta definitioner ur kunskapsgrafen och ger dem som kontext till AI-modellen. Modellen ser inte bara kolumnnamn utan hela det semantiska sammanhanget.

En AI-modell tränad på arkitekturdomänen

Generella AI-modeller kan mycket, men de saknar djup kunskap om TOGAF, ArchiMate och de notationsspråk som används inom offentlig sektor. Elliott löser det med en **egen specialtränad modell** — en LoRA-adapter (Low-Rank Adaptation) ovanpå en öppen basmodell.

Träningsdata — 4 826 domänspecifika exempel

Kategori	Antal	Innehåll
Klassificering	1 705	26 ArchiMate-elementtyper, alla tre karttyper
Relationer	1 290	Regelbaserade + RFT-ramar (transitiv derivering)
Mappningar	1 831	Processkartor (bank, tillverkning, kommun, sjukvård)

Träningsexemplen är genererade programmatiskt från Elliotts egna glossarier, relationsregler och kunskapsgraf — inte syntetisk data utan **mönster hämtade från verkliga arkitekturramverk**.

Mätbara resultat

Utvärdering med 50 exempel per kategori:

Uppgift	Vanlig AI	Elliotts modell	Förbättring
Klassificering av element	70%	-90%	+20%
Detektering av relationer	15%	52%	+37%
Mappning mellan ramverk	0%	90%	+90%

Den vanliga AI-modellen klarar inte alls att mappa mellan ramverk (BIZBOK→ArchiMate) — den saknar helt den kunskapen. Elliotts modell når 90% genom att ha tränats på de faktiska mappningarna och kontexterna.

Modellen körs lokalt — ingen data skickas till externa molntjänster. Det innebär full kontroll över verksamhetsinformation och inga beroenden till tredjepartsleverantörer.

Elliott
Enterprise Architecture Tool

Projekt Import Graf Export Diagram Elliott 48:48 Nya projekt Albin Logga ut

1. Ladda upp data

Börja med att ladda upp en CSV eller Excel-fil med dina förmågor, processer eller EA-data.

Processkarta
BPMN-flöden, aktiviteter och beslut

Förmågekarta
TOGAF-förmågor i hierarkisk struktur

EA-karta
Arch4Mate-lager: Business, App, Tech

Dra filer här eller klicka för att välja
Välj flera filer för kombinerad analys
CSV, Excel, PDF, PowerPoint, Word, BPMN, Bilder (max 50MB per fil)

✓ 5 fil(er) valda - dessa kommer att kombineras till EN analys

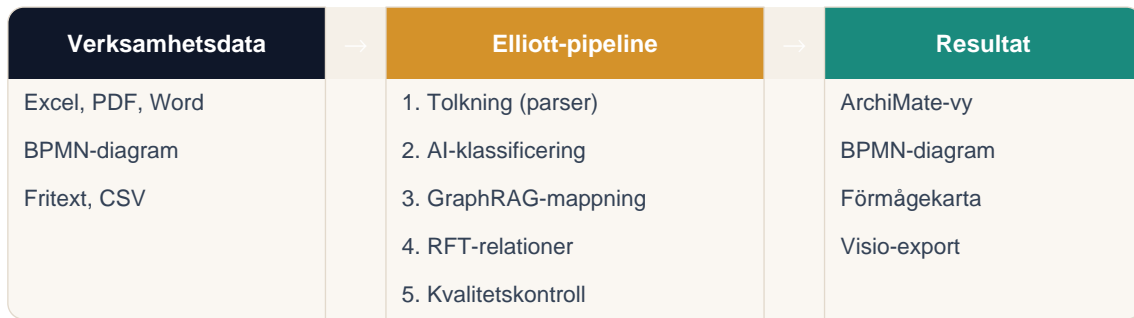
värdegrund.png 1.47 MB	✕
Processbeskrivningar.docx 58.45 KB	✕
Policies.pdf 3.27 KB	✕
organisationsträd.png 1.52 MB	✕
OAR-Projektlista.docx 35.66 KB	✕

* Lägg till fler filer

Verkliga verksamhetsfiler redo för AI-analys.

Från data till karta

Tillit genom transparens

Resultaten blir användbara först när de som arbetar med dem kan lita på dem. Elliott bygger förtroende genom att alltid visa **hur** AI:n har resonerat:

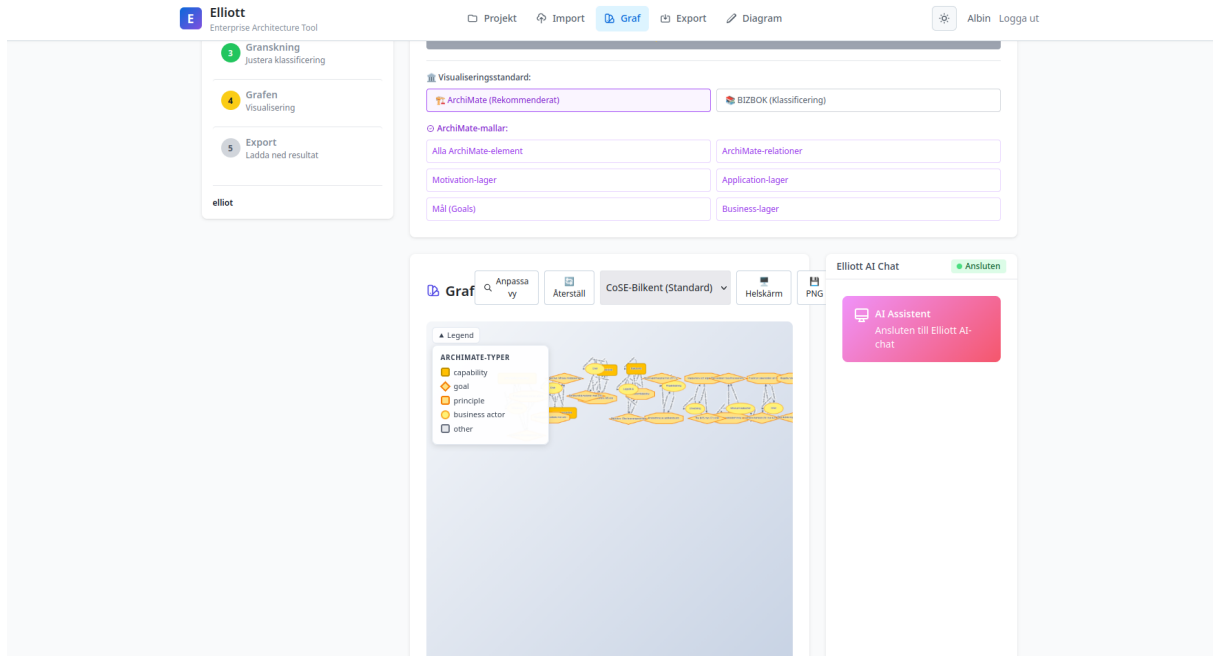
- **Säkerhetsgrad** — varje klassificering har en konfidenspoäng (0–100%)
- **Motivering** — resonemang på svenska för varje beslut
- **Alternativa förslag** — användaren väljer alltid själv vid osäkerhet
- **Spårbarhet** — varje element bär metadata om källa, klassificering och vem som godkände

The screenshot shows the Elliott Enterprise Architecture Tool interface. On the left, a workflow sidebar lists five steps: 1. Filupload, 2. AI-analys (highlighted), 3. Granskning, 4. Grafen, and 5. Export. The main area displays the '2. AI-analys' results. It includes a summary table: Ark detekterade: 4, Rader: 115, Kolumner: 5, Tabeller: 4. Below this is a 'Detekterad karttyp' section with a 80% confidence indicator and a dropdown menu set to 'Förmågekarta (Capability Map)'. A key finding is 'Data domineras av förmågor (2/4 = 50%)'. The 'AI-insikter' section lists: 'Analyserade 4 filer tillsammans för en holistisk bild' and 'Identifierade: 1 capabilitets'. At the bottom, a 'Kolumnklassificering' section shows 'värdegrund.png - OCR Text' with 'Established text', 'capability', and '100% confidence'.

AI-analys med konfidenspoäng och elementtyper.

Visualisering och AI-assistent

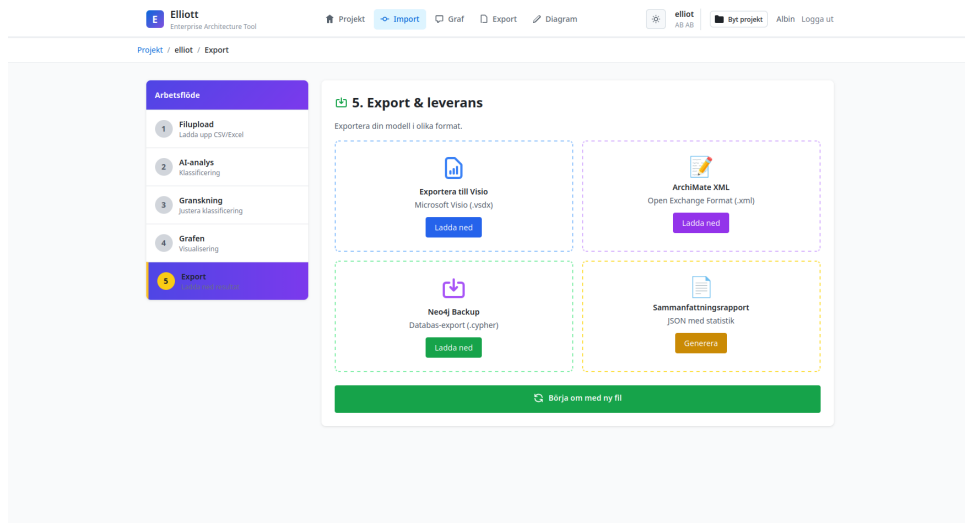
Elliott genererar interaktiva grafer med ArchiMate-färger och -former. Den inbyggda AI-chatten låter användare ställa frågor om sin arkitektur direkt i verktyget.

Interaktiv graf med ArchiMate-visualisering och Elliott AI Chat.

Export i alla format

Resultaten kan exporteras till Visio (.vsdx), ArchiMate XML, Neo4j Cypher, BPMN 2.0, PDF-rapport och mer.

Exportalternativ: Visio, ArchiMate XML, Neo4j, sammanfattning.

Sammanfattning — vad förändras?

	Utan Elliott	Med Elliott
Utgångspunkt	Manuell modellering av specialister	Befintlig verksamhetsdata (Excel, dokument, fritext)
Kompetenskrav	Kräver TOGAF/ArchiMate-expertis	Guidar medarbetare med AI-stöd
Relationer	Manuellt eller regelbaserat	Relationsinramning som generaliserar
Översättning	Manuell konvertering mellan notationer	Kontextmedveten automatisk mappning
Datahantering	Molntjänst (Azure, AWS)	Lokalt — er data stannar hos er
Resultat	Beroende av verktyg och licenser	Visio, ArchiMate XML, BPMN, PDF
Transparens	Svårt att följa AI:ns resonemang	Motiveringar och konfidenspoäng på svenska
Kostnad	50–500K+ EUR/år	Tillgängligt för en kommun

Elliott gör arkitekturarbetet tillgängligt för fler — genom att kombinera relationsinramning, kunskapsgrafer och en specialtränad AI-modell som förstår de notationsspråk och ramverk som används inom kommuner och regioner.

Elliott — Nexialistens Översättare

Enterprise Architecture Tool

TOGAF | ArchiMate 3.2 | BPMN 2.0 | ICOM

Kontakt: Albin

